

Какво представлява глобалното затопляне и как то влияе на земята и нейните обитатели? Глобалното затопляне понякога бива не съвсем правилно, но не и напълно погрешно бива наричано още Парников Ефект. Този ефект е всъщност абсорбцията на топлинна енергията излъчвана от земната повърхност от въглеродния двуокис и други газове в атмосферата, правейки я по-топла. Парниковия ефект е този, който кара температурата на Земята да расте, създавайки много проблеми, които ще започнат да се проявяват в близките десетилетия. За последните 10000 години климатът на земята е бил изключително благосклонен към човечеството. "Хората са просперирали доста лесно под така любезната атмосфера" - коментира Чарлз Бейтс, виден експерт в областта на историята и развитието на човека от неговото появяване до ден днешен.

Днес обаче се формират огромни промени. Хората си правят доста небрежен глобален експеримент като променят изцяло облика на планетата. Ние унищожаваме озония слой, който позволява съществуването на живота, такъв какъвто го познаваме, на Земната повърхност. Много от дейностите, които извършване се отразяват неблагоприятно върху състава на биосферата и топлинния баланс на земята. Ако не забавим изгарянето на изкопаемите горива и унищожаването на горите земята може да стане по-гореща от когато и да е било през последните няколко милиона години. Средната глобална температура се е покачила с 0.5 по Целзии през първата половина на 20 век "благодарение" на процъфтяващата тогава индустриализация около 2-те Световни Войни. Ако парниковите газове продължават да се пръскат в атмосферата, се очаква покачване на температурата от 1 до 2 градуса през следващите десетилетия. Кривата на покачване на температурата прилича много на геометрична прогресия.

Това предупреждение ще бъде най-силно изразено в северните части на Северното полукълбо, със най-големи температурни покачвания през зимата, а нови температурни рекорди се очертава да бъдат ежедневие.

Като вероятна прелюдия на глобалното затопляне бяха 1980-те, когато бяха 6-те най-горещи години на 20-ти век. По-песимистичните метеоролози твърдят, че атмосферните промени причинени от затоплянето ще доведат до големи бури и огромен брой жертви, а някои райони на Северното Полукълбо ще се обезводнят напълно и съответно зачестяващите гръмотевици ще бъдат причината за големи горски пожари. Зареждането на Земята с естествени и причинени от човешки грешки пожари от своя страна само ще добавят още и още въглероден двуокис в атмосферата. Ако скоротта на изсичане продължава с същото темпо повечето от тъй наречените тропически гори просто няма да ги има до 2040 година. Мястото им ще бъде заето от пустини. Дори в момента всяка година около 30 хиляди квадратни километра се превръщат именно в

такива пустини. Ако пресметнем - за 3 години площ с размерите на България просто изчезва в небитието.

Нивото на изпарение на водата и въздушните течения също ще се променят. Намалените валежи в един район ще са причината за увеличени такива в други, което ще промени и водните течения. Може би все още няма глобален пример за това, но в локално отношение - България е много точен пример. Още преди няколко години метеоролози съобщиха, че броят на циклоните, идващи от средиземно море през есента, предизвикващи типичните дъждове по това време на годината, драстично намаляват. Ако преди са били между 20 и 25 годишно, то пред последните 3 години средния им брой е... 0. Нула! Зеро! Нуль! Може би някой са усетили, други не, но именно през последните години есен просто няма. От летните жеги, за време от порядъка на една седмица, температурите спадат драстично, като зимата настъва почти веднага. Метеоролозите очакват, че в бъдеще в някои райони цели реки ще се пресушат напълно, а в други поройте ще доведат до масивни наводнения. Разбира се, тук става дума за по-глобални явления, но със сигурност ще засегнат и нас. Централните части на континентите, които и сега често изпитват недостатък на валежи, може да се превърнат във пустош. Тъй като голяма част от обработваемата земя се намира именно там... Не мисля, че е нужно да описвам до какъв масов глад може да доведе това. Крайбрежните територии, на които живее повече от половината население на земята ще изпитват огромни затруднения със справянето с ефекта на покачаващото се ниво на океаните, благодарение на топящите се ледници.

Интересно е да се спомене, че тук не става дума за евентуални събития. Това са калкулации на ниво джобен калкулатор - ако сегашното темпо на топене продължи, морето ще се покачи с 1 до 2 метра до средата на века. Географи са пресметнали, че това са милиони квадратни километри крайбрежни ивици, които ще бъдат погълнати от могъщата природа. Големи крайморски речни делти, хранещи милиони хора, просто ще се изпарят. Гроските и други обитатели на дивата природата няма да имат достатъчно време да се приспособят към новите условия на живот. За разлика от нас те не могат просто да усилят парното или климатика. Затоплянето ще пренареди мозайката на биологичните общности и много видове ще изчезнат. Не се знае и какви вредители и вируси ще променят мястото си на живот и ще се появят на територии, където видовете нямат имунитет срещу тях.

Тъй като в голяма степен именно растителните и животинските видове контролират климата, не е сигурно до какви точно промени ще доведе това разбъркване. Мисля, че въпреки тази несигурност става все по-очевидно, че ако човекът продължава така неумолимо да изразходва ресурсите на тази планета, климатът няма да остане така доброжелателен и благосклонен.

За да намерим начин да спрем или поне да забавим тези ужасяващи последици е нужно да видим какво именно ги причинява в момента. Парниковият ефект и глобалното затопляне са взаимно свързани. Парниковият ефект се нарича процеса при който слънчевата радиация, успяла да премине през озоновия слой и отразила се от земната и водната повърхност не може да напусне планетата заради парниковите газове. Глобалното затопляне е просто наименованието на процеса на покачване на температурата. То е по-скоро последствие, отколкото причина. Единия процес без другия обаче не могат да съществуват. Естествен парников ефект е държал земята в допустими средни температурна граница от около 33 градуса по целзии в течение на милиони години.

Животът нямаше да съществува без този естествен парников ефект. Той е причината всички същества на Земята да живеят и дишат. Ние, като част от тези обитатели сме длъжни да изпълним нашата задача по опазването му, иначе няма да остане къде да живеят децата ни. Именно нашите, човешките, дейности са причината тези парникови газове като въглеродния двуокис да се натрупват в атмосферата. Всеки път когато изгаряме бензин, газолин, масло, въглища, дори природен газ, още и още въглероден двуокис се натрупва. До сега горите се справяха от части с това насищане на газ, превръщайки го обратно в кислород и въглерод... Но сега, когато няма толкова дървета, които да чистят замърсяването, ние позволяваме газовете да оказават все по-голямо влияние, причинявайки непоправими щети на атмосферата. Именно тези газове играят ролята на капан, пречейки на топлината приета от слънцето да се излъчи обратно в космоса, причинявайки глобалното затопляне.

В крайна сметка се оказва, че ако го нямаше Парниковият Ефект, нямаше да има и глобално затопляне, а парниковия ефект е причинен от изтъняването на озоновия слой и натрупването на въглероден двуокис в атмосферата. Трябва да се справим именно с тези 2 проблема ако искаме веднъж завинаги да се излезем от тази опасна игра с природата, в която победител няма.

Повечето от политиците призовават отделните граждани да преминат към използването на по-безвредни автомобили, да спрат ползването на дезодоранти, стари модели хладилници и други уреди, които също изхвърлят вредни газове в атмосферата. Всякакви президенти, министри и говорители повтарят ли повтарят как всеки човек трябва да се грижи за майката природа и да мисли какво би могъл той да направи за да я опази. Аз обаче имам вяра повече на статистиката отколкото на политиците, а според нея само 13% процента от газовете са причинени от автомобилите с двигатели с вътрено горене и едва 0.6% - от използването на горепосочените човешки

пособия. Всичките останали ~86% газове са в атмосферата благодарение на силно развитата индустрия. Разбира се, че не можем изведнъж да се спрат всички предприятия, изхвърлящи газове в атмосферата. Това би довело до изключително голяма криза в икономиката в световен мащаб.

Според мен погледнато реално, трябва да се подходи внимателно, но същевременно със решителност и готовност за действие. Мисля, че най-важния елемент от една такава стратегия би трябвало да бъде запазване на изкопаемите горива. Някои страни вече започват да го правят. В Япония например на глава от населението се гори едва половината, отколкото в САЩ. Именно в Америка се изгарят 52% от общо изгорените горива в световен мащаб и ако правителството там не наложи някакъв контрол, не виждам как ще се реши проблема. Та дори целия свят да спре производството си, тези 52% ще останат. А именно Американското правителство отказа да подпише протокола в Киото през 2001 година за намалена на вредните емисии. В тази връзка е и вторият елемент от стратегията: използването на повече неизчерпаема енергия. Тук за наша радост има по-голям напредък - 20% от енергията вече бива добивана от слънцето, вятъра и морето. Друг момент от стратегията за посепенно забавяне на Парниковия ефект трябва да бъде запазването на Тропическите гори. По този проблем за съжаление нищо досега не е постигнато. Само ООН от време на време пуска по някоя резолюция с пожелателен характер, но никаква реална дейност не е отчетена. Напротив, изсичането все повече и повече се ускорява. Тук отново САЩ са основен виновник: 43% от изсичаните гори в Африка и Южна Америка биват изнасяни за преработка именно там.

Повечето хора явно ги е грижа само за бързите пари и не се замислят, че дори с всичките пари на Земята нищо няма да могат да направят, ако се забавят още малко. Всички статистики сочат, че ако до 2050 година продължаваме в същия дух, няма да има начин да спрем процеса който ще започне сам, по естествен път да се засилва. Тогава дори да спрем всичко вредно, което правим, температурата ще продължи да се покачва. Не се замислят, че евентуално постепенно спиране използването на изкопаеми горива няма да навреди на икономиката, а напротив. Та това ще е перфектният стимул за развитие на толкова много науки... Толкова много работни места ще бъдат открити благодарение на новите източници на енергия. Дори за вездесъщата Америка ще има политическа изгода - вече няма да са зависими от Близкия Изток за снабдяването с горива. Явно не се замислят, че така ще предотвратят и повечето войни преди да са започнали. На всички им е ясно, че те се водят именно за петрол.

Трябва да се замислим! Лицето е правилно. Казвам "замислим", защото и България доста сляпо следва примера на САЩ. И ние не подписахме в Киото, и ние водим същите войни... и ние не се замисляме!

Дошло е времето да се замислим, и този път ще повтoря политическата гледна точка - време е всеки един от нас да се направи нещо, но не да си изключи хладилника и да си изхвърхи дезодорантите, а просто да се замисли, да накара другите, тези които имат власт, влияние и възможност също да се замислят, и най-сетне да направят нещо по въпроса. Иначе сме обречени.